

L'auca de la Mercè

9/X/1977

Hom ens va advertir que al cartell de les Festes de la Mercè, consistent en una auca, s'havien esmunyit unes faltes increïbles, de tan elementals. I suara hem constatat el mateix estupor davant aquestes faltes en una carta al director del nostre diari. Però en tenir ocasió d'examinar un exemplar d'aquesta auca, ens vam adonar tot seguit que, en realitat, es tractava de la reproducció facsimil d'una auca de temps preterits, concretament de la primeria del segle, quan encara no havien estat promulgades les normes ortogràfiques de Fabra, per les quals ara ens regim i, per tant, cadascú aplicava les que més li plaïen o, simplement, no n'aplicava cap. Això, doncs, explica i justifica aquestes errades ortogràfiques tan detonants, que si no han fet ballar el cap a molta gent és perquè aquesta auca ha conegut, segons que sembla, una difusió molt limitada.

Comprovem, així, que la reproducció d'aquestes peces gràfiques antigues, com ara aquesta «Auca de las Festas de la Mercè» (amb els plurals femenins acabats en as), comporta els seus perills. Prou, en aquest cas, una nota al peu indica que el text és una reproducció literal d'una auca feta l'any 1902 i publicada per «La Campana de Gràcia», però els caràcters són tan minúsculs que l'hem haguda de llegir amb lupa. I, és clar, no tothom sap adonar-se d'aquest fet, cosa que origina les naturals confusions i qui sap si la confirmació d'idees errònies. La tècnica moderna de la reproducció permet de posar a l'abast de molta gent que s'interessa per aquestes coses, facsimils de tota mena de documentació antiga, amb el mateix valor —llevat de l'econòmic— que els originals, reservats a col·leccionistes afortunats o de butxaca poderosa. I no és pas qüestió d'advocar perquè es freni aquesta labor de recuperació, de tanta importància cultural. Però qui sap si en alguns casos de tiratges de gran divulgació no fóra convenient, si tècnicament era possible, d'actualitzar l'ortografia dels textos i evitar, així, efectes negatius. Hom ens dirà, potser, i amb raó, que això seria desfigurar la realitat i disminuir el valor documental de les reproduccions: qui llegeixi aquesta auca, efectivament, té ocasió de saber tal com escrivien l'any 1902. Si ja sap com s'ha d'escriure ara, rail La indicació que es tracta d'un text antic hauria de ser, en tot cas, ben evident i visible.

ALBERT JANE